

Tilstandsrapport om studiekvalitet ved ILOS 2018–2022

A) Statusbeskrivelse

Deskriptivt-analytisk beskrivelse av portefølje og studiekvalitet de fire siste år.

Fremstillingen er delt i to: I første del omtales instituttets studieportefølje samt den strategiske forvaltning av kvoter på de ulike program- og studieretninger. Deretter gir vi våre vurderinger av studiekvaliteten, med særlig vekt på studier med spesielt god eller dårlig kvalitet. Fremstillingen inneholder informasjon om indikasjoner på sviktende studiekvalitet hvor enkeltansatte kan gjenkjennes og rapporten bør derfor ikke deles med flere enn nødvendig i sin nåværende form.

Porteføljen

En beskrivelse av utviklingen av studieporteføljen de fire siste år og bakgrunnen for og inntrådte/forventede resultater av ev. endringer

ILOS' studieportefølje består av følgende programmer/studieretninger og årsheter:

- Bachelorprogrammet *Estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap*
 - Allmenn litteraturvitenskap
 - Estetikk, kunst og samfunn¹
- Bachelorprogrammet *Europeiske språk*
 - Engelsk
 - Fransk
 - Italiensk
 - Polsk, tsjekkisk, bosnisk, kroatisk, serbisk²
 - Russisk
 - Spansk
 - Tysk
- Årsheter
 - Engelsk
 - Fransk
 - Italiensk
 - Russisk (har ikke opptak fom. 2019)
 - Spansk
 - Tysk
 - Øst-Europa-studier
- Masterprogrammet *Allmenn litteraturvitenskap*
- Masterprogrammet *Europeiske språk*
 - English Language and Linguistics

¹ Navn endret i perioden fra Estetiske studier. Første opptak med nytt navn 2023.

² Bosnisk, kroatisk, serbisk omtales heretter som BKS. Studieretningen har ikke opptak f.o.m. 2022

- English Literature, American and British Studies (deles fom. 2024 i de to studieretningene English Literature og American and British Studies)
- Fransk
- Italiensk
- Russisk, polsk, tsjekkisk, BKS
- Spansk, portugisisk
- Tysk
- I tillegg til 40-grupper i alle disse fagene, tilbyr ILOS 40-grupper i:
 - Nederlandsk
 - Portugisisk
 - Øst-Europa-studier.

ILOS har ikke opprettet noen nye programmer eller studieretninger i perioden. Instituttet har fortsatt arbeidet med å forbedre og forenkle porteføljen slik at ressursbruken er bærekraftig med tanke på fremtidig finansiering, og selv om studieproduksjonen er lavere nå enn for ti år siden, er samtidig ressursbruken og kostnadene knyttet til den i bedre balanse. Vi omdisponerer jevnlig kvoter til studier som har bedre søkning og gjennomføring. Dette skal bidra både til å opprettholde søkernes inntakskvalitet og hindre at instituttet planlegger for omfattende ressursbruk sammenlignet med faktiske studenter som bruker studietilbudet.

Mange av endringene har dessuten hatt som mål å bedre gjennomføring og å sikre at emner bidrar til å sikre studienes samlede læringsutbytte. Studier med sviktende rekruttering og gjennomføring er blitt fulgt opp.

Det er blitt gjort en rekke endringer av bestemte emners status i emnegruppene, uten at dette har medført større endringer i emnegruppenes karakter. De fleste av disse endringene er ikke tatt med nedenfor. Følgende større endringer ble gjort i porteføljen i rapporteringsperioden:

- Bachelor-studieretningen *Portugisisk* er nedlagt med virkning fra 2019. Ingen aktive studenter igjen på studiet. Studiet hadde svært lav søkning og gjennomføring og dessuten for få undervisningsressurser til å drive en bachelor-utdanning. Det lave antallet studiepoeng gjorde det uaktuelt å vurdere flere undervisningsressurser.
- Bachelor-studieretningen *Polsk, tsjekkisk, BKS* ble revidert og endret i 2019. I instituttets opprinnelige endringsforslag ønsket vi for alle slaviske fag en studieordning med 120 obligatoriske studiepoeng fordelt på en 80- og en 40-gruppe. HF tilbød ILOS å gjeninnføre 100-gruppe i PTBKS dersom ressurs situasjonen tillot det. Instituttet valgte en 80-gruppe som også inneholdt et obligatorisk utenlandsopphold på 30 studiepoeng. Ny årsenhet i *Øst-Europa-studier*, basert på eksisterende emneportefølje, hovedsakelig fra 40-gruppen i Øst-Europa-studier og fra russisk bachelor.

Bachelor-studieretningen *Russisk* ble revidert 2019

- ❖ Omlegging av emnerekkefølge. Skal sikre riktigere progresjon i språkinnlæringen.
- ❖ Anbefalt utvekslingssemester flyttet fra 3. til 4. semester. Oppbygging i de tre første semestrene skal forberede studenten på dette på en best mulig måte.
- ❖ Avklaring med HF om omfanget på fordypningen i russisk. ILOS ønsket 120 poeng³ etter forbilde fra kinesisk, japansk etc., og vårt opprinnelige forslag

³ se ephorte 2010/1866, dnr. 1520

innebar 80 studiepoeng i russisk språk pluss en 40-gruppe i russisk litteratur og områdestudier. Fakultetet anførte i sin begrunnelse for avslaget: 1) at bachelorgraden skal inneholde to fag tilbudt av ulike fagmiljøer, noe som sikrer tverrfaglighet, som blir tolket som bredere enn mellom disiplinene i et fag, og 2) at studentene skal ha sp. som de disponerer fritt

- ❖ Utenlandssemester og delstudier i Petrozavodsk: Etter at studiesenteret i St. Petersburg ble stengt, opprettet ILOS en avtale med Det statlige universitetet i Petrozavodsk. Oppholdet var valgfritt for kullene tatt opp før reformen i 2019, deretter obligatorisk. Oppholdet som var planlagt for våren 2021 ble avlyst på grunn av pandemien, men Petrozavodsk ga et nettbasert opplegg i stedet. Det samme skjedde våren 2022. Instituttet har i dag ikke noe aktivt samarbeid med Petrozavodsk, og våren 2023 gjennomførte vi en studietur til Tallinn og Narva⁴. Vi leter for tiden etter gode alternativer hvor det i større grad snakkes russisk, blant annet har vi opprettet kontakt med et universitet i Almaty, Kasakhstan⁵,
- Nedlegging av 40-gruppe i russisk områdekunnskap (40OMR-RUSS). ILOS prioriterer den felles, språkbaserte emnegruppen i russisk (40RUSS2)
- Stopp i opptak til årsenheten i russisk. Ressursbruken rettes i stedet mot BA. Årsenheten i russisk er ikke nedlagt, men vi har heller ingen konkrete planer om å gjenåpne den. Studiet kan nok ha tilfredsstillende rekruttering, men emneporteføljen, som er identisk med første års emneportefølge i bachelorfordypningen, er ferdighetspreget. Instituttet mener derfor at det både fra et læringsutbytte- og et ressursperspektiv ikke er hensiktsmessig å tilby dette. Et språkbasert studium i russisk møter ikke i tilstrekkelig grad det norske samfunns strategiske behov. Søkere bør ledes til bachelorstudiet.
- Endring av 40-gruppe i russisk (40RUSS2). Emnegruppen hadde kun obligatoriske poeng, hvorav RUS1501 – Russisk politikk, kultur og samfunn, var ett, noe som hindret spesielt språkinteresserte studenter fra å ta alle poengene i språk. Vi innførte derfor valgfrihet på 10 poeng.
- Endring av rotasjon på tre obligatoriske emner i fordypningen på *spansk*. Endringene kom etter at vi differensierte tydeligere mellom årsenhet og bachelor. Endringene berørte både bachelor-fordypning, årsenhet og fag 1 og 2 på lektorprogrammet.
- Endring av 40-gruppen 40OSTEUROPA (utvidelse til alle ikke- språkbaserte emner i Russisk og Øst-Europa, med større valgfrihet)
- Opprettelse av årsenhet i *Øst-Europa-studier*. Årsenheten gis av et forskningssterkt fagmiljø og bruker ikke-språkbaserte emner som allerede tilbys i russisk, i polsk, tsjekkisk, BKS og i 40-gruppen i Øst-Europa. Instituttet ønsket å tilby disse emnene til en bredere søkergruppe enn bare programstudenter (40-gruppen). Studiet har hatt fallende rekruttering og lav gjennomføring i de tre årene det er blitt tilbudt. Studiet bærer preg av at studentene avlegger første semester, men ikke går videre til siste.

⁴ Fra 2023 har vi også en Erasmus-avtale med Tallinn.

❖ ⁵ » [KIMEP at a glance About KIMEP University](#) Studentene kan benytte seg av dette fom. våren 2024. Se i denne sammenheng også punktet på s. 4 om avvikling av obligatorisk utenslansopphold på fordypningen i russisk.

- Opprettelse av BA-oppgaveemner på studieretningene *Polsk, tsjekkisk, BKS* og *Fransk*. Styrke sammenheng i emnegruppene og bidra til å motivere til søkning videre til master.⁶
- Innføring av pilot for *opt-out-løsning* på bachelorstudieretningen *Italiensk*. (Studieelement UTV30). Ordningen innebar at studenten fikk oppholdet i utdanningsplanen sin og aktivt måtte melde seg av dersom vedkommende valgte å ikke dra. Evalueringen av tiltaket viser at:
 - ❖ Kravet om aktiv avmelding ikke hadde noen effekt på studentenes utreisefrekvens.
 - ❖ FS og UiOs programsider er lite egnet til å organisere og presentere ordningen på en god måte
 - ❖ Det medfører en klar økning i administrasjon
- Opprettelse av praksisemner på BA-nivå som frie emner. Til sammen er det mulig å ta 40 studiepoeng i praksis. Se pkt. «Arbeidslivsrelevans» for nærmere redegjørelse for tiltaket. Åtte studenter har avlagt eksamen i bacheloremnene siden opprettelsen. Seks har avlagt eksamen på master. På masternivå er det mulig å ta inntil 30 studiepoeng på masterprogrammet Europeiske språk dersom det gjøres i kombinasjon med en 30 studiepoengs masteroppgave. På masterprogrammet Allmenn litteraturvitenskap tilbys et 10 studiepoengs emne: [LIT4910 – Praksisemne for masterprogrammet Allmenn litteraturvitenskap – Universitetet i Oslo \(uio.no\)](https://www.uio.no/lit4910)
- Endring av 40-gruppen i nederlandsk slik at det kun er obligatoriske emner (20+10+10). Emnegrupper har hatt god rekruttering og relativt god gjennomføring etter dette. Det innførende tyvepoengs emnet er blant instituttets beste når vi måler ansattes timebruk mot antall studiepoeng avlagt. Emneansvarliges innsats for rekruttering og studiemiljø har også bidratt sterkt til dette.
- 2022: Stopp i opptak til bachelorstudieretningen *Polsk, tsjekkisk, BKS* søkt om i februar 2022. Stopp f.o.m. 2023.⁷
- 2022: Slutt på obligatorisk utenlandsopphold (UTV30) i russisk. Erfaring viser at det tross obligatorikk er vanskelig å få studentene til å reise. Det er mye administrasjon knyttet til behandling av tallrike fritakssøknader. Unntaksordninger er dessuten problematiske fordi:
 - Emnene studentene skal ta når de kommer tilbake forutsetter utenlandsopphold
 - Kriteriene for fritak er vanskelig å definere og praktisere
 - Instituttet ikke uten videre kan stille opp med et hjemmetilbud. Vår ressursberegning baserer seg på at studentene drar ut.

⁶ Det var også planlagt å opprette et tilsvarende emne i russisk, men her valgte vi, innen kullet det første dette var obligatorisk for, å beholde de opprinnelige oppgaveemnene i disiplinene: RUS3310, RUS310 og RUS 2130. Bacheloroppgavement i tysk, [TYSK3010 – Bacheloroppgave i tysk – Universitetet i Oslo \(uio.no\)](https://www.uio.no/tyk3010) ble gitt første gang våren 2018, og arbeidet med det faller dermed utenfor perioden.

⁷ Se redegjørelse i vedlegg 1, notat til styret av 21.11.2022.

Vi anslår at andelen som velger et opphold i et russisktalende område/land vil forbli omtrent den samme. I lys av alle vanskene vi har hatt og fortsatt har i denne viktige delen av russiskstudiet (stenging av senteret i St. Petersburg, pandemi-restriksjoner og Ukraina-krig/sanksjoner), leter vi stadig etter gode alternativ. Samarbeidet med Tallinn og Almaty mener vi er meget gode alternativer.

- 2022: Opprettelse av emner i ukrainsk for slavister, 20 studiepoeng over to semestre i. [SLAV2101 – Ukrainsk for slavister – Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#) og [SLAV4111 – Ukrainsk for slavister – Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#)
[SLAV2102 – Ukrainsk for slavister 2 – Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#) og [SLAV4113 – Ukrainsk for slavister 2 – Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#)
Tilbudt 2022/23 og 23/24. Tilbys som heisemne.

Emne	Beståtte eksamener H22	Beståtte eksamener V23	Oppmeldt H23
SLAV2101/ SLAV4111	28		44
SLAV2102/ 4113		24	

- Det var klart flest som meldte seg til lavere grads-varianten av disse emnene. I 22/23 var det suverent flest enkeltemnestudenter. Emnene er åpenbart attraktive for russisk-alumni og andre med slavisk-faglig bakgrunn. Ved oppmeldingen H23 ser vi samme fordeling av studentstatus. Det er ikke først og fremst våre egne programstudenter i russisk, polsk, tsjekkisk, BKS som om tar disse emnene.
- *Literature, Cognition, Emotion* (LCE): ILOS søkte om opprettelse av studiet i 2022. Oppstart planlagt 2024, deretter utsatt til 2025. Fakultetet ba i sitt svar om konkretisering av rekrutteringspotensial, ressurser, faglig innhold, internasjonalsisering og praksismuligheter. Instituttet tar sikte på å starte studiet i 2025.

Regulering av kvoter

Instituttet har en bred studieportefølje. Særlig er bachelor- og masterprogrammene *Europeiske språk* brede, med mange studieretninger som har ulike styrker og svakheter. Dette betyr at vi har anledning til å foreta større omdisponeringer av kvoter mellom studieretningene. Instituttet flytter jevnlig kvoter, både mellom fag og mellom bachelor- og årsenhetsstudier, for å tilpasse dem til endring i rekruttering.

I slutten av rapporteringsperioden besluttet instituttet å gjøre en større rokering av kvoter til opptaket i 2023. Endringene hadde til hensikt å øke kvoten på studier med sterkere rekruttering og gjennomføring, for på den måten å styrke studiepoengproduksjonen. Dette førte til en betydelig økning av kvotene på engelsk og allmenn litteratur, bachelor og årsenhet.

Engelsk er fortsatt et fag i vekst og kan åpne for flere programstudenter. På allmenn litteratur har kvotene ikke vært endret på mange år, og det var naturlig å gjøre justeringer nå. Som følge av endringene er det blitt tatt opp betydelig flere programstudenter i disse fagene i 2023.

Det er mulig, men ikke gitt, at økningen i kvoter også fører til økning i studiepoengproduksjon for dette kullet. Instituttet har erfart at økning i oppmeldinger ikke

alltid fører til samme økning i studieproduksjon. Kvoter ble tatt fra bachelor- og årsenhetsstudiene i fremmedspråk, som både hadde litt for store kvoter og som har opplevd et fall i søkning. Vi håper at en noe redusert kvote kan bidra til å opprettholde inntakskvaliteten.

Studiekvalitet

Søkning

Vi har delt fremstillingen opp i bachelor og master. Tall i rapporteringsperioden reflekterer ikke nødvendigvis utviklingen i et langtidsperspektiv.

Bachelor og årsenheter

Totalt sett er søkertallene stabile, men innad på studiene ILOS tilbyr, har det skjedd en tydelig forskyvning av søkermassen. Søkingen til studier i engelsk på lavere grads nivå, har økt tydelig, *Allmenn litteraturvitenskap* øker noe, *Russisk* og *Italiensk* er stabile, mens søkingen til de øvrige fagene (fransk, spansk, tysk og polsk, tsjekkisk, BKS) har falt. Fremmedspråk-rapporten, som ble lagt frem våren 2023, dokumenterer en halvering av søkingen til fremmedspråk på lavere grads nivå over en tiårs periode. Som tabellene nedenfor viser, er situasjonen i rapporteringsperioden litt annerledes enn langtidsutviklingen. Her er det en positiv økning for flere fag, mens andre, som spansk, faller tydelig. Tabellen er samtidig et godt eksempel på to ting:

1. Tallene varierer til dels kraftig fra år til år og tall fra fireårs-perioden kan fort gi et misvisende bilde av helhetsutviklingen.
2. Forholdet mellom førsteprioritetssøkere og studenter som møter til studiet viser at andelen møtte er lavere jo større søkingen er. Dette bidrar til å jevne ut virkningen forskjellen i antall møtte studiene imellom. Store søkertall innebærer altså ikke nødvendigvis høy kvalitet på studentene som begynner på studiet.

Master

Det er et klart fall i totalsøkingen, og dette har ført til at det i rapporteringsperioden har vært få studenter på de aller fleste studiene. På *Fransk*, *Spansk* og *Tysk* er det studentene på Lektorprogrammet som sikrer at det er mer enn 5 studenter i undervisningen. Dette er ikke bærekraftig, hverken fra et studiemiljø- eller ressursperspektiv. En reform av instituttets masterstudier er derfor nødvendig. Se del B) for kommentarer til dette.

Alle unntatt studieretningen *English Literature, American and British Studies* har fallende søkertall og for mange er de stabilt lave. Også masterstudieretningene i fremmedspråk samt *English Language and Linguistics* har svake tall. Sistnevnte har svært svake tall, med unntak av tidlig i perioden, da det var en kortvarig stigning. Som fremmedspråkstudiene, har engelsk språk svakere gjennomføring på bachelor- enn på masternivå. Det er klart færre som velger sine fordypningsemner i dette fagfeltet, og rekrutteringen videre til master i engelsk språk blir dermed tilsvarende svak. Instituttet ser strukturelle problemer med denne studieretningen, som konkurrerer både med våre andre engelskspråklige masterstudier og med masterstudieprogrammet i lingvistik. Både førsteprioritetssøkerne og studenter som møter har falt kraftig.

ILOS har hatt et aktivt forhold til tilpasning av kvoter på studieretningene, slik at vi sikrer et minimum på mer enn én søker per plass. Slik kan vi bidra til at inntakskvaliteten opprettholdes samtidig som antallet som møter til studier faller.

Forandringer i inntakskvalitet i perioden

Hvis vi legger til grunn at yngre studenter gjennomfører bedre, er alderstallene for våre søkere ganske positive: Halvparten er under 23 år. Nesten 70 % var under 26. Antall 1. prioritetsøkere falt med 27 % i 2019–22 og totalt med 46 % siden 2012. Endringen i antall møtte er hhv. 15 % og 40 %. Det var altså en større andel av søkerne som møter til studiene 2019–22 enn tidligere. Effekten av lavere søkning på faktisk møtte studenter er dermed mindre når søkermassen er mindre. Her vil vi minne fakultetet om at vi i samme tidsrom har lagt ned flere bachelorstudieretninger. Det er altså ikke kun et fall i søkningen til fremmedspråk som har forårsaket fallet i studiepoeng-produksjon.

Mange av våre undervisere har fortalt at de opplevde at inntakskvaliteten på nesten alle studier, og særlig på lavere grads nivå, falt i siste del av pandemien. Vi mener det er sannsynlig at manglende undervisning og eksamenserfaring har hatt en effekt på studentenes prestasjoner. En generell gjennomgang av første års emner på lavere grads nivå indikerer at både rekrutteringen og gjennomføringen på emnene falt merkbart i 2022. Mange undervisere opplevde dette som pedagogisk vanskelig. Heldigvis har vi inntrykk av at kullet som begynte høsten 2023, er bedre rustet.

Bortsett fra pandemieffekten, ser vi ingen større endringer i inntakskvalitet. Gjennomføringen er stabil (om enn ikke god) og karakterfordelingen normal.

Gjennomføring

Gjennomføringstakten varierer sterkt studiene imellom. De svakeste ligger på under 20 %, mens de ligger på over 75 %. Instituttet jobber systematisk over tid med reformer av emner og studieretninger for å bedre gjennomføringen. Vi er opptatt av kontinuerlig utvikling samtidig som vi unngår for stort strekk i laget og reformtretthet.

Bachelor⁸

Studieretningene *English Literature, American and British Studies* og *Allmenn litteraturvitenskap* har best gjennomføring på bachelornivå.

- Gjennomføringen på bachelorprogrammet *Europeiske språk* er samlet sett svak, men med klare forskjeller mellom kull og studieretninger. Kullene som startet i perioden 2014–2019 (som er siste kull som har blitt ferdig til normert tid våren 2023) er 25 %.⁹ Etter tre ekstra semestre er det totalt 33 % som har fullført. Til sammenligning har den beste studieretningen, *Engelsk*, en gjennomføring på 40–42 %. De øvrige studieretningene ligger lavere: Hvis vi måler gjennomføring på normert tid, er *Fransk* best, med 27 %. etterfulgt av *Russisk*. *Italiensk*, *Tysk*, *Spansk* ligger på drøyt 20 %. For *Polsk*, *tsjekkisk*, *BKS*, som er foreslått nedlagt¹⁰, er tallet 14 %. For sistnevnte mener ledelsen at studiet, som både har lav rekruttering og gjennomføring, ikke er bærekraftig. Språkopplæringen er svært ressurskrevende og resulterer i få studiepoeng. Det har dessuten også vært svært få studenter som gjennomførte det obligatoriske utenlandsoppholdet, slik at ILOS likevel måtte tilby erstatningsemner i Oslo.

⁸ Kullene 2014–2018 [Studieprogramledere studieretningerUiO: Studenter - fullføring og frafall - Tableau Server \(uhad.no\)](https://uhad.no)

⁹ Alle prosenttall er rundet av til nærmeste hele tall.

¹⁰ Se styresak 11/22

Instituttet ser et klart potensial i å forbedre gjennomføringen også på *Engelsk*, og en økt gjennomføring her vil på grunn av antallet studenter slå spesielt positivt ut for grads- og poengproduksjonen. Det felles, obligatoriske innføringsemnet [ENG1100 – English Grammar – Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#) har en strykprosent på i snitt rundt 17 % de siste fire årene. Vi mener at dette tallet kan forbedres. Tallet er tydelig høyere enn tilsvarende tall for de andre emnene i første året på engelsk bachelor og i årsenheten. Dermed vil en reduksjon her bidra til at flere studenter kommer seg videre i studiet og/eller at dette skjer raskere. Vi ser for tiden også på muligheter for å gjøre noen justeringer i oppbyggingen av både bachelorfordypningen og årsenheten for å gjøre dem mer attraktiv for en bredere søkergruppe.

Årsenhetene har for kullene 2017–2021 (siste kull som har gjennomført på normert tid) en samlet gjennomføring på 29 % på normert tid og 32 % totalt. *Engelsk* har gjennomføring på 40–44%. Deretter *Fransk* 40–42 %. *Italiensk*, *Spansk* og *Tysk* hadde en gjennomføring på rundt 20 %.

Årsenheten *Øst-Europa-studier*, som hadde første opptak i 2021, har til nå hatt svært skuffende gjennomføring: 15–18 %. Årsenheten *Allmenn litteraturvitenskap* har best gjennomføring, med 49 % på normert tid og 51 % totalt.

Det er verdt å merke seg at det er klare forskjeller studiene imellom hva angår gjennomføring på normert tid og totalt. På årsenhetene er det få som fortsetter videre etter ett studieår. På bachelorstudieretningene med best gjennomføring er det også størst andel som gjennomfører på normert tid. Eksempelvis er differansen på engelsk bachelor liten (40–42 %) prosent, mens den er nesten åtte prosent (18–26 %) på spansk bachelor og ni % på italiensk (19–28 %).

Bachelor i Estetiske studier viser samme tendens. Her var det 29 % gjennomføring totalt, men kun drøyt 16 % gjennomføring på normert tid. I etterkant av programevalueringen der Estetiske studier inngår, utreder instituttet hva slags løsninger som kan være egnet til å få flere til å gjennomføre raskere. Vi vet at dette studieløpet er komplekst, med stor valgfrihet. Det er også mulig at det har for liten andel estetisk-faglig tyngde som gjør det vanskeligere å gjennomføre.

Unntaket er bachelor i allmenn litteraturvitenskap, som har høyest gjennomføring av alle studier ved ILOS på lavere grad: 48 % totalt, men kun 38 % av disse som har gjennomført på normert tid.

Instituttet jobber aktivt med disse tallene og vi mener det først og fremst er viktig å undersøke gjennomføringen totalt og særlig om et stort sprik mellom normert og total gjennomføring, siden dette kan indikere at emnene i studieløpet gjør det vanskelig å oppnå det samlede læringsutbyttet.

*Master*¹¹

På masterstudiene våre er bildet et annet. De fleste av disse studiene har klart bedre gjennomføring. *English Literature*, *American and British Studies* har 76 % totalt, mens 49 % gjennomfører på normert tid.

¹¹ 2016-2020 [Studieprogramledere studieretningerUiO: Studenter - fullføring og frafall - Tableau Server \(uhad.no\)](#)

Generelt er det få som fullfører på normert tid, men mange som fullfører totalt. Gode eksempler på dette er *English Language and Linguistics* (20–61 %)¹², *Fransk* (30–61 %), *Russisk, polsk, tsjekkisk, BKS* (21–58 %), *Spansk, portugisisk* 28–58 %)¹³.

Svært svak gjennomføring, også totalt, er det på *Tysk* (24–41 %) og *Italiensk* (11–33%), men her er det samtidig svært få studenter, så utslagene blir store.

På masterprogrammet *Allmenn litteraturvitenskap* er de tilsvarende tallene 26 % på normert tid og 70 % totalt. Instituttet er godt kjent med at studentene på dette studiet bruker lang tid. Tross god gjennomføring totalt, er vi ikke tilfreds med gjennomføringstakten. Blant faktorene vi mener særlig bidrar til forsinkelse, er at studentene kommer for sent i gang med å utarbeide masteroppgaveprosjektet, til tross for at dette studiets oppbygging er sentrert rundt nettopp dette. Vi har derfor flyttet deler av prosjektutviklingsarbeidet inn i førstesemesteremnet LIT4000 – Litteraturvitenskapelig forskningspraksis, der et førsteutkast til prosjektet er en kvalifiseringsoppgave. Dette skal sørge for at studentene er bedre forberedt til LIT4391 – Oppgaveseminar 1, som kommer i andre semester.

Studietilbud med særlig høy eller særlig lav gjennomføring.

English Literature, British and American Studies og *Allmenn litteraturvitenskap* er masterstudiene med best gjennomføring, etterfulgt av *Fransk* og *Russisk*. Situasjonen er dermed lik den på bachelor, bare på et høyere nivå. Særlig dårlig gjennomføring har *Tysk* og *Italiensk*, som også totalt ligger under 50 %.

Vi vet samtidig at noen av studiene med lav gjennomføring likevel har nokså høy gjennomføring innen fordypningsgruppen. Her er det nok selve graden som fremstår som mindre nødvendig, mens emnene i språkfaget er attraktive. Flere av dem har også et betydelig antall enkeltemnestudenter som tar mange av emnene i eller sågar oppnår hele fordypningen.

På spansk på lavere grads nivå har vi i senere tid oppdaget indikasjoner på lav studiekvalitet som vi mener kan skyldes at emneoppbyggingen, undervisning og eksamen ikke er egnet til å oppfylle det samlede læringsutbyttet. Emnene SPA1101 – Spansk språkkunnskap A og SPA1102 – Spansk språkkunnskap B har stabilt høye stryktall, som ikke står i forhold til emnene i emnegruppen for øvrig, heller ikke sammenlignet med de andre fremmedspråkfagene. På SPA1101 strøk i snitt 25 % de siste fem årene. For SPA1102 er tallet 18 %. SPA1101 er obligatorisk i bachelor og årsenhet, SPA1102 i bachelor. Dette betyr at et større antall studenter som består de andre emnene i studiene, ikke går videre eller blir vesentlig forsinket fra disse emnene.

Våren 2023 ble det oppdaget feil i beregningsgrunnlaget for sensuren i SPA1101. Ved nærmere undersøkelse ble det klart at samme feil hadde oppstått våren 2022. I begge tilfeller ble sensuren gjenåpnet sommeren 2023, og et betydelig antall studenter fikk bedre karakter, og flere gikk fra ikke-bestått til bestått. For to kandidater i 2022 innebar dette at de likevel hadde oppnådd fullført årsenhet året før.

¹² Tallene gjelder stadig for rapporteringsperioden.

¹³ Tallene gjelder for studenter som har vært aktive på studiet i rapporteringsperioden.

I en gjennomgang av emnene som inngår i fordypningen og i årsenheten, ser vi at det er en ubalanse i læringsutbyttene som ikke bidrar til god progresjon. En god del av frafallet på spansk kan føres tilbake til strykprosenten på disse to emnene. Vi ser at rekrutteringen til de øvrige emnene er god, og gjennomføringen der indikerer at mange studenter ønsker å gjennomføre spanskstudiene sine. Noen av emnene i spansk språk bærer noe preg av et noe utydelig formulering læringsutbytte med noe overlapp.

Samtidig ser vi at rekrutteringen, som har vært god sammenlignet med de andre fremmedspråkfagene, faller de siste årene. Vi frykter at søkere nå velger bort studier fordi de ikke anser det som gjennomførbart.

Instituttet vurderer på rapporteringstidspunktet situasjonen slik at studietilbudet og kompetansen i staben ikke er tilstrekkelig til å sikre at studiet er gjennomførbart og har god nok studiekvalitet. Emnene i spansk språk har ikke god progresjon, undervisningsopplegg er ikke godt egnet til å oppfylle læringsutbyttet, læringsutbytter er uklare, overlappende og for omfattende innen det enkelte emne, og eksamensoppgaver holder ikke tilstrekkelig kvalitet. Det har i mange år vært for liten stabilitet i personal og kompetanse, og dette gjør at det er tidkrevende å omstrukturere studietilbudet.

Ledelsen mener vi har tilstrekkelig indikasjon på at studiekvaliteten er sviktende på spansk og at studiene i realiteten ikke er gjennomførbare på en rimelig måte. Vi har derfor vurdert om det vil være nødvendig å stoppe opptaket til studier som er omfattet av svikten. Dette gjelder:

- Bachelor i spansk
- Årsenhet i spansk
- Lektorprogrammets spansk som fag 1 og 2.

Etter en helhetsvurdering mener vi likevel at vi ikke anbefale stopp i opptak. Vi tror det er mulig å oppnå en tilstrekkelig forbedring før det neste kullet tas opp i 2024. Vi har skaffet oss detaljert oversikt over problemene og samarbeider allerede i lengre tid tett med fagmiljøet for å gjøre grundige forbedringer. Det er særlig det gode, felles reformarbeidet av 80-gruppene i fremmedspråk som gjør at vi mener vi kan sikre bedre progresjon og balanse mellom kunnskap og ferdighet. Instituttleder arbeider nå aktivt med fagmiljøet for å få til nødvendige endringer

Kvalitetssystemet

Programevaluering i Estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap, bachelor og Allmenn litteraturvitenskap, master

Programevalueringen ble gjennomført i 2018. Det eksterne panelet etterlyste sterkere vektlegging av arbeidslivsrelevans i alle tre studier, og for bachelorstudiet i estetikk påpekte det behovet for en sterkere faglige tyngde og identitet i emnegruppen. Siden studieretningen er tverrfaglig, med en programdefinerende 40-gruppe, ligger hovedtyngden av studiepoeng i fordypningsgruppene. Instituttet er en prosess hvor vi vurderer ulike løsninger for å styrke studieretningens estetiske profil.

Evaluerer ga ellers ikke noen funn av betydning for allmenn litteraturvitenskap. For bachelorstudieretningen *Estetiske studier* hadde evalueringen innspill til hvordan gjennomføringen kan forbedres og om navnet på studiet er dekkende. Både egevalueringen og det eksterne panelet var opptatt av at navnet Estetiske studier kan ha ført til ikke ubetydelig feilsøking, siden ordet estetikk utenfor en akademisk-humanistisk sammenheng fort kan forbindes med alt fra kunsthåndverk til kosmetikk.

Navnediskusjonen resulterte i at instituttet endret navnet fra *Estetiske studier* til *Estetikk, kunst og samfunn*¹⁴. Vi håper at navnet kan bidra til å gi studiet riktigere søkning. Søkertallene for 2022 var noe bedre enn tidligere.

Når det gjelder gjennomføring, har evalueringen resultert i en diskusjon om hvorvidt studiets oppbygning gjør at studenter bytter til fordypningsfaget og velger seg bort fra estetikkfaget. Diskusjonen er pågående. Instituttet ønsker ikke å nedlegge dette studiet. Det er tverrfaglig og faglig sterkt, men det er grunn til å spørre om en programdefinerende 40-gruppe har nok tyngde til å formidle faget til studentene og til å holde på dem, og om studiet dermed snarere fungerer som en videreformidling til fordypningsfagene som inngår.

Emneevalueringer

Vi har ikke mottatt noen emneevalueringer som tyder på sviktende kvalitet. Emneevalueringene fra perioden vitner om at vitenskapelig ansatte har ulik tilnærming til denne evalueringsformen, og det er til enhver tid en viss andel som ikke leverer, til tross for at ILOS har knyttet uttellingen for emneansvar i arbeidspliktregnskapet til levering av rapporten.

Ledelsen arbeider for tiden med detaljerte instruksjoner til programrådene som skal sikre at dette arbeidet blir gjort og at det holder tilstrekkelig kvalitet.

Arbeid i programråd

Det har vist seg vanskelig å følge opp kvalitetssystemets omfattende krav til evaluering uten fungerende programråd. I dag er det fagmiljøene som har instruks om å behandle kvalitetskravene på emne og studieretningsnivå. Det er varierende hvor godt dette blir fulgt opp. Ledelsen jobber derfor med ikke bare å etablere nye programråd, men også å gi gode og utfyllende retningslinjer for arbeidet, slik at dette arbeidet finner sted på en tilfredsstillende måte.

Studiebarometeret

Det har vist seg vanskelig å oppnå stor nok svarprosent til å komme med kvalifiserte utsagn om studiekvaliteten basert på Studiebarometeret. Resultatene er som oftest en kombinasjon av svar fra 2021 og 2022. Siden svarprosenten er lav, er det stor usikkerhet rundt resultatene, og kanskje særlig sammenligningen med snittet dersom svarprosenten ved andre tilsvarende studier har vært høyere.

Bachelor i Europeiske språk

Tallene er fra 2022 og ligger gjennomgående på eller litt under snittet, det samme gjelder helhetsvurderingen. Programmet scorer noe bedre enn snittet på faktoren vurderingsformer og noe lavt på tilbakemelding. Men dette programmet består av syv studieretninger, hvis kvoter varierer fra 10 til over 100, så disse tallene kan skjule både positive og negative avvik. Verktøyet er av meget begrenset nytte for instituttet.

Bachelor i Estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap

Scorer på eller noe under snittet, til tross for nokså god gjennomføring og høyt nivå. Scorer særlig dårlig på faktoren «tilknytning til arbeidslivet» (1,4/2,8), hvor også snittet er særlig

¹⁴ Studiet hadde første opptak med dette navnet i 2022.

lavt. Studiet scorer også lavt på tilbakemelding og studiemiljø, selv om studentene ligger over snittet i engasjement og motivasjon. Helhetsvurderingen ligger rett under snittet.

Europeiske språk, master

Tallene er sammenlagt fra 2021 og 2022 grunnet lav deltagelse i 2022. Studiet scorer stort sett på gjennomsnittet. Det ligger noe lavt på tilbakemelding, men over snittet på engasjement. Helhetsvurderingen ligger noe over snittet.

Allmenn litteraturvitenskap, master

Det er få svar og tallene er derfor slått sammen for 2021 og 2022. Helhetsvurderingen ligger over snittet. Størst negativt avvik er det på faktorene tilbakemelding og tilknytning til arbeidslivet. Det er med andre ord ingen dramatiske avvik.

Felles for studienes score i Studiebarometeret er at ILOS scorer rundt eller over snittet på vurdering, organisering og helhet. Vi scorer under snittet på tilbakemelding, tilknytning til arbeidsliv og læringsmiljø. Vi scorer over snittet på undervisning og eget engasjement. Men avvikene er sjelden store.

Si-fra-systemet

ILOS hadde til sammen 18 saker i Si-fra-systemet. Flertallet av sakene var i kategorien «Forhold som kan forbedres» (11), men seks av sakene gikk på «uakseptabel adferd», og dette gjaldt både studenter og lærere. Den siste saken var i kategorien «andre kritikkverdige forhold».

Det er ikke blitt avdekket systematisk svikt eller fare for helse eller liv i noen av disse sakene, som blant annet dreide seg om klager på lærers oppførsel eller om undervisningsopplegg.

Instituttet mener at Si fra-systemet er godt egnet til å bli gjort oppmerksom på problemer knyttet til bestemte emner, ansatte eller studenter.

ILOS-rapporten: Fremmedspråk i krise

ILOS ser at det i tiden fremover er påkrevet å vie fremmedspråkfagene særlig oppmerksomhet. Et vesentlig beslutningsgrunnlag i dette arbeidet er vår egen rapport¹⁵, som ble utarbeidet i 2022 og 2023. Rapporten kartlegger situasjonen for fremmedspråkfagene våre (fransk, italiensk, russisk, spansk og tysk), undersøker søkerforventninger, rekruttering og gjennomføring og dokumenterer arbeidslivets behov for språkkompetanse innen våre fag. Rapporten gir dessuten en omfattende vurdering av fremmedspråkfagenes stilling og betydning i skole, offentlig forvaltning og næringsliv, og kartlegger studiefagenes stilling i høyere utdanning nasjonalt og i Norden.

Denne rapporten danner en vesentlig del av kunnskaps- og beslutningsgrunnlaget for arbeidet med disse fagene i tiden fremover. Se del B. for en grundigere vurdering av dette.

¹⁵ [fremmedspraksrapport_062023.pdf \(uio.no\)](https://uio.no/fremmedspraksrapport_062023.pdf)

Internasjonalisering

Instituttet har som mål at alle programstudenter skal reise på utveksling eller ha et kortere utenlandsopphold i graden sin, da vi mener at dette er avgjørende for språkstudentenes evne til å fullføre studiet på en god måte og dermed har direkte innvirkning på gjennomføring og frafall på våre språkstudier. Vi har forsøkt strukturelle tiltak, som obligatorisk utveksling gjennom *opt-out* (italiensk) og på studier som russisk og BKS, men vi ser dessverre ikke at dette har gitt resultater i form av økt utreise.

Vi jobber derfor parallelt med andre tiltak, som korte studieturer for alle studieretninger på EURAM og forbedring av informasjonsarbeidet knyttet til utreisemuligheter og oppfølging av utreisende studenter. At studentene kjenner til våre avtaler og når vi særlig legger til rette for at de skal kunne reise ut, er avgjørende både for å planlegge og gjennomføre et vellykket utenlandsopphold. Vi ønsker at fagmiljøene skal ta større eierskap til utvekslingsfeltet og til avtaleporteføljen og bidra til å snakke opp utveksling i sine fag.

Vi ønsker også å innføre gruppeveiledning av studenter knyttet til utreiseland for å forberede dem bedre på hva som venter på studiestedet. Vi jobber også kontinuerlig med å forbedre og røkte avtaleporteføljen som ILOS administrerer. Avtaler med Circle U.-universiteter er viktig for ILOS, og vi har per nå avtaler med Beograd, Humboldt, Wien, Louvain og Paris Cité. Vi vil jobbe med hvordan Circle U. kan bidra til økt utreise i tiden fremover.

Integrasjon av utenlandsstudier i programmene

Instituttet mener at det er godt tilrettelagt for utenlandsopphold i våre studier. Vi anbefaler i dag utreise i fjerde semester i de fleste studieløp, men legger også til rette for utreise i tredje og / eller femte semester. Studiene våre er fleksible og studentene kan ta fordypningsemner på utenlandsoppholdet, eller de kan ta frie emner (eller emner i 40-gruppen). Dermed blir det også mulig å være på utveksling i et helt år for de som ønsker det. ILOS jobber nå med en reform av 80-gruppene der også utreise-muligheten vil være godt ivaretatt. Estetikk-programmet skiller seg ut med anbefalt utreise i 5. semester, og det har vært en utfordring at to av studieretningene har et obligatorisk emne i utreise-semesteret som det har vist seg å være vanskelig å få godkjent fra vertsuniversitetet.

Tilbud til innreisende

Instituttet tilbyr et stort antall engelskemner, og disse er populære blant innreisende studenter. I tillegg har de mulighet til å ta andre ordinære emner dersom de fyller forkunnskapskravene i fransk, tysk, spansk, italiensk og russisk. Vi tilbyr også flere tverrgående emner på masternivå som undervises på engelsk, som *EUS4310 - Cognitive Poetics* og *EUS4010 - Borders, bodies and memories: Textual and cultural representation of contemporary migration in Europe*

Arbeidslivsrelevans

Våre studier scorer under snittet i studiebarometeret på dette. Særlig kommer allmenn litteraturvitenskap, både på årsenhet, bachelor og master, og studieretningen *Estetikk, kunst og samfunn*, dårlig ut.

Instituttet har i perioden utviklet et bredt tilbud av praksisemner, både på lavere og høyere grads nivå. Det er mulig å bruke fra 5 til maksimalt 40 studiepoeng i frie emner på praksis.

På masternivå er det mulig å ta inntil 10, 20 eller 30 studiepoeng i praksisemner. 10 og 20 poengs versjoner kan innpasses i grader med en 60 poengs masteroppgave, mens 30 poengs versjonen er beholdt dem som tar dette i sitt tredje semester og skriver en 30 poengs

masteroppgave (det samme gjelder dem som avlegger internasjonalt prosjektsemester) i kombinasjon med 30 studiepoengs masteroppgave.

Andre initiativ og tiltak som vi mener kan forbedre arbeidslivsrelevansen:

- Allmenn litteraturvitenskap har siden 2021 tilbudt masteremnet LIT4910 – Praksisemne for masterprogrammet Allmenn litteraturvitenskap – Universitetet i Oslo (uio.no). Det er svak rekruttering til dette emnet, og fagmiljøet undersøker hvordan dette kan forbedres.
- Reform av 80-grupper i fremmedspråk. Reformen skal blant annet gjøre læringsutbyttet på språkutdanningen på lavere grad tydeligere. Se del B for nærmere informasjon.
- Reform av master (planlagt). Tydeligere tverrgående studietilbud som sikrer disiplinrelevant og oppdatert metode og teori. Se del B for nærmere informasjon
- Programevalueringen av Europeiske språk, alle studieretninger og årsheter, legger spesielt vekt på relevansperspektivet. Dette sikrer vi blant annet ved å bruke to representanter fra arbeidslivet i det eksterne panelet; en fra en internasjonal humanitær organisasjon og en fra NHO. Vi håper med dette arbeidet å bidra til å kunne bygge et nettverk som kan brukes i fremtidig relevansarbeid, særlig hva angår avtargerkompetanse.
- Vi ser utfordringer med digital kompetanse blant ansatte og manglende perspektiver på dette i utdanningene. Dette kan medføre at det øvrige læringsutbyttet kan oppleves som mindre relevant og hindre kandidater fra å kunne operasjonalisere sin kompetanse på en karriererelevant måte. Se del B for strategiske vurderinger rundt digitalisering.
- Muligheter for kontakt med arbeidslivet underveis i studiene (gjennom praksis, oppgavesamarbeid, studieturer, bedriftsbesøk, eksterne gjesteforelesere o.l.)

Vi mener at praksisemnene våre gir studenter god anledning til å få arbeidslivserfaring. Vår primære utfordring er å få flere til å gjøre bruk av emnene og å få undervisere til å engasjere seg i veiledning i dem.

Læringsmiljø

Instituttet har i perioden lagt ned betydelig arbeid og ressurser på å legge til rette for et godt læringsmiljø. Under pandemien ble dette særlig viktig.

Instituttets tiltak

- I årsplanen for 2018–2020 var det særlig tiltak for studiestart og digitalt læringsmiljø.
- I årsplanene for 2019, 2020¹⁶ og 2021 var dette det første og mest omfattende av flere tiltak på utdanningssiden. Det var særlig vekt på førsteårsstudentene, videreutvikling av fadderordning, pilotprosjekt for mentorer på fagene, pilot for valgte studentrepresentanter på visse emner, utvikling av digitale og hybride undervisningsformer og riktig bruk av læringsassistenter. Alle tiltakene er blitt gjennomført.
- Studiestartsarrangementer er blitt gjennomført for alle studier. Velkomst- og informasjonsmøter har hatt tilfredsstillende oppmøte, også da de ble avholdt digitalt.

¹⁶ [Planar og rapportar - Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk \(uio.no\)](#)

De fleste studier og fagmiljøer ved ILOS gjennomfører ekskursjoner, filmfremvisninger og andre typer samlinger for førsteårsstudentene.

- Vi etablerte i løpet av pandemien en ordning ikke bare med lønnede læringsassistenter, men også med et sentralt læringsmiljøteam bestående av 7-8 spesielt engasjerte studenter fra alle fag som skulle ha et koordinert og særlig ansvar for å gjennomføre arrangementer og tiltak rettet mot alle ILOS-studenter. Teamet rapporterte direkte til institutt- og studieleder.
- ILOS innførte med få unntak obligatorisk fysisk oppmøte til undervisningen så snart dette var mulig i sluttfasen av pandemien. Dette var for å motvirke ensomhet blant studenter og gjenetablere campus som det sentrale stedet for kontakt mellom studenter.

Fra 2022 var disse tiltakene ikke nye, og de som var vellykkede, er blitt videreført uten å bli tatt videre i årsplaner. Tiltakene har involvert fagmiljøer, vitenskapelig og administrativt ansatte på bred basis. Vi er særlig fornøyde med innsatsen for å rekruttere og koordinere læringsassistenter og -team.

I evalueringen av tiltakene, ser vi at læringsassistentene gjorde en flott innsats, og studenter som benyttet seg av de ulike tilbudene, har gitt uttrykk for at de var svært verdifulle for dem, særlig i pandemitiden. Vi skulle gjerne sett at flere hadde benyttet seg av de fine tiltakene, mange av dem hadde for dårlig oppmøte. Dette til tross for at vi la vekt på at det skulle være lav terskel for å delta. Det er tydelig at de samlingene og tiltakene som er tettest knyttet opp til undervisning og emner, var mest treffsikre. Arrangementer av mer sosial karakter hadde dårligere oppmøte. Vi mener at vi nådde godt frem med informasjon til våre studenter og håper i det minste at de dette var viktig for, benyttet seg av dem. Alt i alt må vi likevel konkludere at studentdeltagelsen ikke har stått i forhold til innsatsen og ressursbruken. Det er problematisk å bruke betydelige arbeidstid og lønnsmidler til lite treffsikre tiltak. Fremover vil vi særlig se på hvordan dette kan løses bedre.

Studentengasjement og -representasjon

Vi opplever likevel et nokså lavt nivå på studentengasjementet på en del av våre fag. ILOS har ikke hatt operative programråd siden før pandemien. Programråd er særlig viktig for å sikre studenters deltagelse i utformingen og evaluering av studiene. Vi tar sikte på å holde fullverdige programrådsmøter for alle studier ila. høsten 2023. Når det er sagt, må vi konstatere at det er vanskelig å få studenter til å representere og involvere seg i instituttets arbeid. Det er stor utskiftning i fagutvalg, og dette skyldes særlig dårlig gjennomføring og at de som engasjerer seg, ofte befinner seg i sluttfasen av sine masteroppgaveprosjekter.

Instituttet ønsker i denne sammenheng at fakultetet tar initiativ overfor Studentparlamentet for å tydeliggjøre ansvarsfordelingen. Vi vil sørge for at studentrepresentasjonen er riktig og at studenter får reell anledning til å øve innflytelse på egne studier. Samtidig ser vi det ikke som vår oppgave primært å sørge for selve rekrutteringen. Vi har i perioden lagt en stor innsats i rekrutteringsarbeid, uten at dette har ført til noe større eller mer stabilt studentengasjement. Derfor er det også blitt lagt vekt på å sikre de aller viktigste studentfunksjonene, dvs. representanter til styret og studentutvalget ved ILOS. Her bør initiativet i større grad komme fra studentene selv. Vi ønsker dessuten at fakultetet ser på muligheten for å delegere ansvaret for rekruttering til studentrepresentasjon til HFSU og Studentparlamentet.

B) Instituttledelsens helhetlige strategiske vurdering

Bærekraft i ressursforvaltning, finansieringsmodell og fag- og porteføljedimensjonering.

Emne- og studieporteføljen har vært for omfattende sammenlignet med rekrutteringen og ressursene instituttet har til rådighet. Vi har også for få fullførte emnegrupper og grader. Dette fører til en ubalanse mellom inntjening/finansiering og instituttets driftsutgifter til studiene. Omstillingen som burde følge endringer i rekrutteringen, har gått for langsomt, slik at ressursene ikke blir utnyttet best mulig. Dette er ikke bærekraftig. Begge poengene ovenfor vises blant annet i timeregnskapene, som samlet sett har et stort antall plusstimer og hvor stabilt høye plusstimer særlig har vært et problem der rekrutteringen har vært god gjennomføringen bedre. I denne situasjonen har det også blitt viktig for instituttet å se nærmere på hvordan finansieringsmodellen og kanskje særlig prisingen av studiepoeng, slår ut for balansen mellom tilbud og inntjening.

Som vist i del A) *Endringer i porteføljen*, begynte instituttet allerede i starten av rapporteringsperioden å gjøre revisjoner i emnegrupper og portefølje, med særlig søkelys på slaviske fag. Disse fagene krever svært mange undervisningsressurser, samtidig som de har lav til begrenset rekruttering og gjennomføring. Det var derfor naturlig å se på disse først. Allerede i denne prosessen ble det gjort en prioritering av ressurser til bachelorfordypningen i russisk og stopp i opptaket til årsenheten i russisk. Det har ikke vært opptak til årsenheten etter dette.

I siste halvdel av perioden har instituttet dessuten hatt søkelys på fremmedspråkfagene, og vi gjennomførte et stort kartleggingsarbeid våren 2022 med utarbeidelsen av Fremmedspråk-rapporten. Denne er bestilt av styret, og medlemmene i arbeidsgruppen var hentet fra vitenskapelig og studieadministrativt ansatte samt studentene. Arbeidsgruppen hadde som mandat å «kartlegge situasjonen for fremmedspråkene ILOS tilbyr». Følgende tre temaer var sentrale:

1. Hvem er ILOS-studentene,
2. Utdanningstilbud og situasjon for europeiske fremmedspråk nasjonalt og internasjonalt og
3. De europeiske fremmedspråkenes arbeidslivsrelevans i Norge.

Rapporten dokumenterer behov for å tenke nytt rundt disse fagenes stilling og samfunnsrelevans. Instituttet gjennomfører i 2023 en reform av fordypningsgruppene i fagene fransk, italiensk, spansk og tysk (russisk er allerede reformert, og vi monitorer her foreløpig resultatene). En satsning på fremmedspråkfagene vil dessuten inngå i strategiske satsninger 2023-2028.

Strategisk arbeid med ressurs- og kompetanseforvaltning er avgjørende for fremtidig studiekvalitet. Analyser av studienes behov for ressurser og særlig antall timer som i snitt skal til for å produsere studiepoeng for ansatte som leverer undervisning til studiene, er viktig grunnlagsinformasjon til utviklingen av studieporteføljen og dermed også til arbeidet med stillingsplan. I en situasjon der instituttøkonomien ikke kommer til å tillate flere tilsetninger enn nødvendig, vil stillinger innen fag med bedre rekruttering og gjennomføring komme bedre ut.

Vi jobber for tiden hovedsakelig med følgende områder:

Nye studieretninger på engelsk master

Fra og med 2024 blir masterstudieretningen *English Literature American and British Studies* delt opp i separate studier for litteratur og område. Siden volumet av søkere til litteraturstudier er stabilt svært høyt, mener vi at vi i et felles opptak til begge disipliner, gir avslag til for mange områdesøkere som ville være godt kvalifisert til å gjennomføre studiet. Vi forventer derfor at en oppdeling vil gi både bedre og riktigere søkning og flere områdekandidater til *American and British Area Studies*.

Reform av fordypningsgruppene i fremmedspråk

I 2023 gjennomfører vi en omfattende reform av fordypningsgruppene på bachelorstudieretningene fransk, italiensk, spansk og tysk. Reformen omfatter hele fordypningsgruppen i fagene, men vi har lagt særlig vekt på oppbyggingen i de to første semestrene. Dette er fordi vi vet at størsteparten av studenter som ikke fullfører emnegruppe og grad, faller fra etter første og andre semester.

Til nå har oppbyggingen bestått av fem eller seks emner à ti studiepoeng i språk, litteratur og områdestudier. Den nye strukturen består av et tyvepoengs emne i språkkunnskap samt *exfac* i første semester, og et 20-poengs emne i litteratur og områdestudier samt et påbyggende emne i språk i andre semester. I de neste semestrene tar studenten sine andre fag samt ytterligere 20 studiepoeng i fordypningsfaget.

Vi vet at gjennomføringen på språkstudiene er svak, og at studentene ofte tar emner enkeltvis og ikke har som sitt primære mål å ta hele graden. Men språkfag er modningsfag, og vi vil stimulere både til at studenten ser helheten i læringsutbyttet og tar emner i faget (og helst fullfører) også utover første studieår. Samtidig vet vi at det er få heltidsstudenter og vi ønsker ikke å gjøre studiet mer komplisert enn nødvendig.

Hensikten med disse endringene er:

- Øke gjennomføringen på studiene
- Styrke læringsutbyttet ved å
 - å sikre bedre koordinering av elementene i læringsutbyttet
 - sikre best mulig koordinering av læringsutbyttet studenten skal ha samtidig i ett bestemt semester
 - Sikre best mulig koordinering av læringsfremmende aktiviteter studenten skal gjennom ila. semesteret.
 - redusere antall emner og dermed eksamener.
 - sikre en best mulig progresjon fra semester til semester og sikre et klarere læringsutbytte innen en nokså begrenset ramme på 80 studiepoeng
- Å sikre en mer bærekraftig balanse mellom undervisningsressurser og studiepoengproduksjon slik at vi kan opprettholde et fullverdig studietilbud.

Endringen trer i kraft fra høsten 2024.

Årsenhetene har til nå samme emneportefølje som bachelorgradens første studieår. Revisjonen av emner i fordypningsgruppene endrer dermed også emnetilbudet i årsenhetene. Med tanke på at årsenhetene både brukes av førstegangsstuderende og som etter- og videreutdanning –*EVU*, er det her, som i fordypningen, et mål å gjøre dem mer effektive og gjennomførbare uten å redusere læringsutbyttet og kvaliteten.

Også gjennomføringen på årsenheten er svak, og instituttet ser at også her velger studenten emner enkeltvis og har ikke som sitt primære mål å ta hele årsenheten. Språkfag er

modningsfag, men siden årsenhetsstudenten skal ha mulighet til å lære seg like mye i løpet av en kort periode, har vi utviklet et nytt emne, *EUS 1000*, et *innføringsemne i språkkunnskap for fremmedspråkfagene*, som ikke er språkbasert, og som skal gis studentene på alle årsenheter bortsett av engelsk i første semester. Målet er at studentene blir kjent med og lærer seg å bruke noen grunnleggende verktøy for å beskrive språk. Hovedvekten ligger på verktøy som er nyttige når en studerer fransk, italiensk, spansk eller tysk. Emnet har både en praktisk og en teoretisk innretning, og skal gi studentene analytiske ferdigheter til å kunne håndtere pensum i de øvrige 50 studiepoengene på en optimal måte. Instituttet mener dessuten at en teoretisk basis er viktig for at studenten skal kunne ha nok strukturell forståelse av språk til å kunne forbedre og fornye sine ferdigheter i et livslangt læringsperspektiv.

Reform av masterstudiene

Med unntak av *English Literature, American and British Studies* rekrutterer studiene svært dårlig fra bachelor. Dette har to årsaker:

- A) Det er dårlig gjennomføring på bachelor, og dermed få mulige søkere derfra og
- B) Det er lav søkning utenfra. Studiene oppleves ikke som relevante, eller ikke relevante nok til å komme til Oslo for å studere. Dette siste momentet er viktig siden tilbudet i disse fagene nå er svært beskjedent utenfor Oslo og fordi ILOS ikke tilbyr studier digitalt/avstandsbasert; masterstudiene er strengt campus- og oppmøtebaserte.

Instituttet vil jobbe med reform av disse studiene både i kort- og langtidsperspektiv. På kort sikt er det særlig opptakskravene som peker seg ut. I dag er kravene formulert på grunnlag av bachelorfordypningene i det som er definert som de samme fagene (eller tilsvarende). Dette til tross for både at få gjennomfører disse bachelorfordypningene, at disse har en bestemt emnesammensetning som er basert på den kompetansen som til enhver tid finnes ved UiO og at disse fagene først om fremst er språkbasert, noe som tilsier at selve språknivået (både i et ferdighets- og kunnskapsperspektiv) burde tillegges betydelig vekt. I tillegg er ikke masterstudiene kun kopier av bachelorstudier på et høyere nivå; den faglige profilen og tematiske tyngdepunkt er forskjellig. Det er derfor mye som taler for at opptakskravene til master i større grad bør formuleres som et krav til språklig kompetanse¹⁷ samt et bredere definert faglig grunnlag som ikke i samme grad referer til læringsutbyttet i bachelorgradene.

På et mer fagpolitisk nivå, er det særlig viktig å bruke reformprosessen til å innhente et større kunnskapsgrunnlag fra samfunns- og arbeidsliv slik at disse perspektivene kan være med på å forme fagene i fremtiden.

Instituttet har dessuten en bred fag- og emneportefølje på masternivå. I reformarbeidet vil vi involvere alle fagmiljøer og begge masterprogrammer. Vi vil legge vekt på samarbeid på tvers, både for å gi studenter innen alle fag bedre tilgang til relevant kompetanse og emnetilbud. Særlig innen metode- og teoriemner, men også innen disiplinene, finnes det gode både faglige og ressursmessige argumenter for større samhandling.

¹⁷ Denne delen av kravet kan formuleres på grunnlag av eksterne standarder, f. eks. CEFR: [Les niveaux du CEFR - Cadre européen commun de référence pour les langues \(CEFR\) \(coe.int\)](https://www.cefres.eu/)

Strategiske vurderinger av slaviske fag, særlig russisk, ukrainsk og polsk

Instituttet ser russiskutdanningen fra begynnelsen som bærebjelken i vårt tilbud i slaviske fag. Både faglig-strategiske hensyn og rekrutteringssituasjonen til slaviske språk tilsier en fortsatt satsning her. I tillegg til litteratur og områdestudier i russiskfaget, mener vi at disse faglige tilbudene er viktige for samfunnet:

- a. Emner og studier i Øst-Europa, ikke språkbasert
- b. Polsk og Ukrainsk for slavister. Rekrutteringen til fagene kommer hovedsakelig fra søkere med russiskkompetanse. Det er dessuten mer bærekraftig å tilby begynneropplæring i ett slavisk språk som dermed danner grunnlaget for videre språkinnlæring.

Oppfølging av fakultetets strategiske satsinger i et studiekvalitetsperspektiv

De tre første satsningene er omfattende prosjekter, og disse danner utgangspunktet for instituttets viktigste strategiske satsninger de neste årene¹⁸. De to siste er tiltak spisset mot kompetanse og ferdighet i oppgaveskriving.

Reform av fremmedspråkfagene

Fordypningsgruppereformen i tysk, fransk, italiensk og spansk skal legge grunnlaget for en nytenkning rundt programporteføljen disse fagene inngår i. Vi vet at studenter i disse fagene gjennomfører i større grad på emne- enn på gradsnivå. Vi anser derfor ikke selve språkfaget eller fordypningsgruppen som den primære fraktdriveren, men graden den tilbys i. Med utgangspunkt i at studenter ønsker seg tydelige studier som leder frem til relevante grader, ser vi behovet for å sette fremmedspråkutdanningene inn i nye, målrettede sammenhenger, fortrinnsvis med samfunnsvitenskapelige fag. Et forbedret studiemiljø vil også være en viktig del av denne satsningen, og vi vil knytte dette til et nytt felles emne i første semester.

Reform av masterstudiene ved ILOS

Som vist ovenfor, har mange av våre masterstudier god gjennomføring (og enda bedre er den om man ikke regner med dem som aldri tar noen studiepoeng), men mange av dem sliter med dårlig rekruttering. Vi kommer til å legge opp til en bred prosess der vi først ser på fagene i et samfunns- og karrieresperspektiv og hvordan språkbaserte mastergrader kan være relevant i dagens samfunn. I dette arbeidet vil vi involvere eksterne interessehavere. Deretter vil vi gjennomføre en intern prosess hvor alle fagmiljøer trekkes inn for å finne nye, felles løsninger.

Språksertifikater

Vi vil vurdere muligheten for å tilby språksertifikater på 20 studiepoeng i fagene tysk, fransk og spansk. Samfunnet har et stort behov for et løft i språkkompetansen. Sertifikatordningen skal gi UiO studenter som ønsker å heve sin kompetanse på grunn av karriereplaner eller faglige behov i studiene, mulighet til å gjøre det ved siden av ordinære studier.

¹⁸ For mer utfyllende informasjon om våre satsninger, henviser vi til instituttets (til enhver tid) siste innspill i den pågående søknadsprosessen for utlysninger av midler til strategiske satsninger

Skriveverksteder for bachelorstudenter

Instituttet har en velfungerende bachelor i allmenn litteraturvitenskap. Vi ser likevel at vi har et stykke å gå mht. arbeidslivsrelevans og skriveferdigheter, som ILOS karrieredag har vist oss å være de viktigste *transferable skills* våre kandidater rapporterer om. Vi ønsker derfor å styrke bachelorstudentene ved å gi dem et tilbud om skriveverksteder.

Skriveseminar for masterstudenter

Skriveseminar for masteroppgaveskrivningen for lektorstudentene og studenter som skriver en 30-studiepoengsoppgave.